

Предавања и радионице из српског језика и књижевности за ученике основних школа – Тршић 2024.

Министарство просвете Републике Србије, Научно-образовни културни центар „Вук Караџић” у Тршићу и Друштво за српски језик и књижевност Србије организовали су предавања и радионице из српског језика и књижевности за ученике који су у току школске 2023/24. године освојили прва места на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” (Сремски Карловци) и Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе (Тршић). Ученици осмог разреда основне школе и првог разреда средње школе боравили су у Научно-образовном културном центру „Вук Караџић” у Тршићу, у периоду од 6. до 13. октобра 2024. године. Руководиоци предавања и радионица су проф. др Весна Ломпар, председник Друштва за српски језик и књижевност Србије, и проф. др Славко Петаковић, заменик председника Друштва за српски језик и књижевност Србије. Координатор ученичке и предавачке групе је Ивана Васиљевић, сарадник Друштва.

Предавања и радионице обухватиле су два поља – српски језик, са темом: Језичке промене у говору младих, и књижевност, са темом: Тумачење књижевног дела. Организовано је укупно 20 часова, од тога је 10 било посвећено предавањима у трајању од 60 минута, а 10 радионицама од 45 минута. Предавачи су сарадници Друштва за српски језик и књижевност Србије: мср Ивана Васиљевић, Анастасија Марин и Димитра Ичагић; проф. др Славко Петаковић и доц. др Милица Кецојевић, запослени на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Позиву се одазвало 40 ученика из различитих крајева Србије. Због ефикасности извођења наставе, током предавања и радионица били су подељени у две групе.

Поред предавања и радионица, за ученике су организоване слободне активности: посета Вуковој кући, посете радионицама старих заната, обилазак Музеја језика и писма и Музеја калиграфије. Значајан допринос у организовању слободних активности дали су и студенти србистичких група на Филолошком факултету Универзитета у Београду: Анастасија Глигорин, Сашка Спасовски, Саша Пандуров, Миона Филиповић, Кристина

Савић, Невена Веселић, Тамара Савић, Невена Дакић, Емануела Попеску и Искра Дејановић. Они су у оквиру педагошке праксе за ученике организовали квизове, вечери поезије, филмске пројекције, разговоре о обичајима крајева из којих ученици долазе, разговоре о старим занатима.

Ученици су учествовали на следећим часовима:

1. „У ћутању је сигурност“ или Приповетка „Мост на Жепи“ Иве Андрића (Милица Кецојевић)
2. Почети словенске писмености (Анастасија Марин)
3. Публицистички (новинарски) стил (Димитра Ичагић)
4. Поетика жанра у приповеци „После деведесет година“ Милована Глишића (Ивана Васиљевић)
5. Развој језика кроз векове код Срба (Анастасија Марин)
6. Слика света у Андрићевој збирци „Деца“ (Милица Кецојевић)
7. Мркаљева реформа писма (Анастасија Марин)
8. Полисемија у српском језику (Димитра Ичагић)
9. Интермедијални приступ тумачењу поезије Десанке Максимовић (Славко Петаковић)
10. Вуков рад и допринос његове реформе (Анастасија Марин)
11. Карактеризација јунака у приповеткама „Све ће то народ позлатити“ и „Први пут с оцем на јутрење“ Лазе Лазаревића (Милица Кецојевић)
12. Вишеструки аспекти (писац-дело-читалац) тумачења књижевног дела (Славко Петаковић)
13. Фразеологизми у српском језику (Димитра Ичагић)
14. Композиција збирке „Божји људи“ Борисава Станковића (Ивана Васиљевић)
15. Језичко-стилска анализа песме „Кад млидијах умрети“ Бранка Радичевића (Димитра Ичагић)
16. Ликови божјака у збирци „Божји људи“ Борисава Станковића (Ивана Васиљевић)
17. У трагању за изгубљеним детињством: „Рани јади“ Данила Киша (Милица Кецојевић)
18. Компаративно тумачење књижевних и сликарских дела (Славко Петаковић)

19. Писање репортаже (Славко Петаковић)

20. Елементи водвиља у „Избирачици“ Косте Трифковића (Ивана Васиљевић)

Поред предавања из језика и књижевности, ученици су имали прилику да чују два предавања везана за историју и етнологију лозничког краја. Њих су одржали кустоси Центра за културу „Вук Караџић“ из Лознице, Ана Чугуровић и Мирослав Терзић. Теме предавања су: Нематеријално културно наслеђе и обичајне праксе Тршића и околине. Дескрипција промена и преношења (Ана Чугуровић) и Почетак првог светског рата и Церска битка (Мирослав Терзић).

Утисци ученика

У току свог седмодневног боравка у Тршићу усвојила сам доста нових знања, која ће ми помоћи у наставку изучавања мог омиљеног предмета, упознала сам нове пријатеље и добила мотивацију за наставак свог такмичарског пута из српског језика и књижевности. Предавања су била веома интересантна захваљујући професионалном приступу и преданости предавача, који су нам и у току слободног времена били доступни да дају одговоре на сва наша питања и недоумице. Овонедељни утисак свакако су употпунили студенти Филолошког факултета, који су нам организовали слободне активности и проводили време са нама. Најтеже ми је било растати се са другарима последњег дана, јер смо се јако зближили, иако се међусобно нисмо познавали када смо тек дошли. Овај боравак превазишао је сва моја очекивања и дао ми мотивацију да наставим да се трудим, радим и вратим се у Тршић и следеће године.

Милица Алексић

Тршић, родно место Вука Караџића, реформатора српске ћирилице који се бавио и чувањем српске традиције и културе бележећи кратке народне уботворине, песме и обичаје, чинио се као најпогодније место за одржавање оваквих радионица. Предавања су окупила децу широм Србија која су у току претходне школске године остварила одличан успех на такмичењу из српског језика и језичке културе и на Књижевној олимпијади. Наш боравак у Научно-образовном центру Вук Караџић трајао је у периоду од 6. до 12. октобра. Имали смо прилику да се са књижевношћу упознамо кроз класике највећих српских писаца и приповедача, али да научимо нешто и о почецима словенске писмености као и о њеном развоју кроз векове. Опробали смо се и у новинарству и писали вести, извештаје и репортаже. Предавачи су успели да нам на занимљив начин, кроз разговоре и игре пренесу знања о пажњиво одабраним темама. Такође, сазнали смо понешто и о обичајима и историји у Лозници и њеној околини. Обишли смо Вукову кућу. Са нама су на педагошкој пракси били и студенти Филолошког факултета у Београду који су били задужени за осмишљавање слободних активности током дана. Захваљујући њиховој креативности и домишљатости време нам је било испуњено забавним квизовима, музиком, филмовима, смехом... Они су одржали предавање о српским обичајима, предањима и старим занатима. Професори и

студенти су увек била спремни да одговоре на било каква питања, рашчисте све недоумице и помогну. За мене ово је било једно лепо и непроцењиво искуство које ћу памтити. Успела сам да упознам нове другаре и да се дружим са својим вршњацима који имају иста интересовања као и ја. Захваљујући овим посвећеним људима обогатила сам своје знање и створила дивна сећања. Хвала!

Оливера Савић

У Тршићу сам провела шест дана и јако сам захвална што сам имала прилику да учествујем у овим радионицама. Била сам окружена дивним људима и створила сам нова пријатељства. Цео програм је осмишљен сјајно. Поред предавања на којима сам додатно проширила своје знање из српског језика и књижевности, сваки дан смо имали занимљиве слободне активности. Једна од њих била је посета Вукове куће. Било је врло интересно додатно се упознати са начином живота једног значајног Србина. Сви професори и ученици стварали су прелепу атмосферу. Боравак у Тршићу и сва пријатељства у њему стечена ћу сигурно памтити заувек, а усвојена знања ће ми бити од великог значаја у даљем школовању.

Нина Мојовић

Драго ми је што сам био у Тршићу јер сам стекао нова знања од дивних предавача и упознао нове пријатеље из разних крајева Србије са којима делим заједничка интересовања. Топла атмосфера у Центру и прелепа природа су оставили велики утисак на мене, тако да бих волео да се поново вратим.

Андрија Костић

У периоду од 6. до 12. октобра Научно-образовни културни центар у Тршићу, родном месту Вука Караџића, био је мој и дом многе друге деце пореклом из различитих делова Србије. Програм радионица и предавања предвиђао је проширивање знања ученика који су освојили прво место на Републичком нивоу такмичења из српског језика, односно „Књижевне олимпијаде”. Почетком свог боравка у Центру све ми је деловало веома озбиљно и на факултетском нивоу, обзиром да су предавачи задужени за одржавање радионица били професори Славко Петаковић, Милица Кецојевић и Ивана Васиљевић, као и студенткиње завршне, четврте године Филолошког факултета Анастасија Марин и Димитра Игачић. Међутим, часови су били прилагођени нашем основношколском предзнању. Предавачи су са нама остварили комуникацију и успели да нас заинтересују за нама дотадашње непознате теме. Поред образовног дела програма, на располагању смо имали прегршт слободног времена. Њега смо проводили шетајући земљаним путевима Тршића, слушајући цвркулт птица и удишући свеж сеоски ваздух. Вечерње сате на крају дана испуњеног новим знањима проводили смо у забави организованој од стране дивних студената Филолошког факултета. У напетост атмосфери и уз смех, у групама смо се такмичили у асоцијацијама, квизовима и загонеткама. Боравак у Тршићу прошао је брзо, попут летњег распуста. Иза себе оставила сам 7 веома квалитетно проведених дана. Ако и ове године будем била успешна као прошле, верујем да ћу се вратити овом крају.

Ангелина Михаиловић

Било ми је веома лепо док сам била у Тршићу. Научила сам многе ствари на предавањима и склопила сам нова пријатељства. Такође, поред свакаквих активности, боље сам упознала родно место Вука Стефановића Караџића. Јако ми је драго што сам имала прилику да присуствујем овој организацији и заувек ће ми у сећању остати овај догађај.

Маша Врањеш

У Тршићу је било дивно, место је прелепо и мирно. Предавања су било јако интересантна и поучна, сви професори су били пуни разумевања и стрпљења за нас. Стекла сам пријатеље које планирам да задржим у свом животу, јер су јако фени, забавни и слични мени. Све је стварно било дивно и незаборавно. Дефинитивно нешто што ће увек остати у мојим памћењима!

Наталија Требаљевац

Након двоумљења да ли да дођем на радионице у Тршићу, које сам заслужио због првог места на „Књижевној олимпијади”, одлучио сам се за прави избор и дошао. Неки би можда помислили да је на радионицама досадно, али то уопште није случај и не кајем се због свог доласка. Теме су биле прилагођене нама и било ми је занимљиво слушати их, јер су из области које волим и које ме занимају. Можда сам дошао овде првенствено због књижевности, али нећу лагати да су и предавања из граматике била веома занимљива. Посебан утисак оставио ми је и обилазак Вукове куће, коју сам тада посетио по први пут. И једном речју било је очаравајуће. Свима који ово читају, а имају прилику да дођу на радионице у Тршићу, то топло препоручујем, јер ћете стећи много нових пријатеља са сличним интересовањима. То ми је можда и најлепши утисак са ових радионица - дружење са новим пријатељима из различитих крајева Србије. Такође, вечерње активности са студентима који су се трудили да наш боравак учине лепшим биле су одличне. Била ми је част и захвалан сам што сам био део ових радионица, и надам се да се видимо следеће године, јер ће ми то бити задовољство!

Вук Величковић